

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Kanderu a členov senátu JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obžalovaného **B. A. a spol.**, pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 ods. 1 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí, konanom 12. februára 2009 v Bratislave, sťažnosť obžalovaného N. P., proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku z 21. januára 2009, sp. zn. BB 3T 3/2008, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie **s a z r u š u j e** a Špeciálnemu súdu v Pezinku **s a u k l a d á**, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Na Špeciálnom súde v Pezinku sa vedie trestné konanie, proti obžalovanému B. A. a spol. pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 ods. 1 Tr. zák. ako aj za ďalšie trestné činy.

Na hlavnom pojednávaní konanom 21. januára 2009 obžalovaný N. P. požiadal o prepustenie z väzby na slobodu dôvodiac, že v tomto štádiu trestného stíhania, kedy je vo väzbe už „bezmála tri roky“, formálne ako aj materiálne dôvody väzby už pominuli a aj vzhľadom k vývoju dokazovania na zabezpečenie účelu trestného konania väzba nie je ďalej potrebná. Poukázal tiež na fakt, že v súvislosti s väzbou „v súdnom štádiu konania sa vyžaduje podstatne vyššia miera podozrenia voči obvinenému v porovnaní s intenzitou dôvodného podozrenia pri vznesení obvinenia“. Aj v tejto žiadosti argumentoval tým, že v doterajšom priebehu konania viacerými spôsobmi došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu a pokiaľ ide o najzávažnejší z trestných činov, pre ktoré je stíhaný (vražda Á. N.), jediný usvedčujúci dôkaz podľa jeho názoru je výpoveď A. C. z prípravného konania

zo dňa 15. novembra 2007, o ktorom úkone boli obhajcovia informovaní len všeobecne (výsluch svedka) a tým tiež došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Ďalšia skupina faktov, o ktoré opiera súčasnú nezákonnosť väzby, sa týka toho, že v auguste roku 2006 bol vzatý do väzby sudcom pre prípravné konanie predovšetkým „za vraždu M. Š.“, pričom trestné stíhanie za tento skutok bolo uznesením z 19. novembra 2008 zastavené, z čoho vyvodzuje záver, že dôvody väzby možno opierať len o skutkové okolnosti týkajúce sa tých trestných činov, za ktoré bolo vznesené obvinenie pred vzatím do väzby. Pokiaľ ide o trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, opätovne poukazuje na fakt, že k vzneseniu obvinenia za tento trestný čin došlo v podstate dvakrát, pričom už predtým bol v súvislosti s týmto trestným činom z predchádzajúcej väzby prepustený, z čoho vyvodzuje záver, že za to isté opätovne vzatý byť do väzby nemôže.

Napadnutým uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku z 21. januára 2009, sp. zn. BB 3T 3//2008, bolo rozhodnuté, že:

I. podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť obžalovaného N. P., narodeného X., o prepustenie z väzby na slobodu zamietá,

II. podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku písomný sľub obžalovaného N. P. sa neprijíma a

III. podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovaným N. P. sa neprijíma.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť obžalovaný N. P., ktorú ničím neodôvodnil, len doslova uviedol, že: „toto rozhodnutie nepovažuje za správne. Žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby ho osobne vypočul k tejto sťažnosti, kde sa ústne vyjadrí k jednotlivým skutkom. Zároveň Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ponúkol kauciu vo výške 200 000 Sk (7 000 euro) a z tohto titulu žiadal, aby ho tento súd osobne vypočul“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť je dôvodná.

Obžalovaný N. P. bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, 27. augusta 2006, sp. zn. BB-Pšv 18/2006, z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Trestného poriadku. Väzba začala plynúť 24. augusta 2006, pričom celkový čas väzby pripadajúcej na prípravné konanie na základe jednotlivých predĺžení väzby nepresiahol dobu dvoch rokov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmaním na vec sa vzťahujúceho spisu zistil, že Špeciálny súd v Pezinku koná v trestnej veci obžalovaného B. A., a teda i obžalovaného N. P. plynule a bez prierahov. Dôvodnosť trestného stíhania i dôvody väzby sú i naďalej dané tak ako pri vzatí obžalovaného N. P. do väzby, keď sa skrýval pred orgánmi činnými v trestnom konaní a z miesta trvalého bydliska ho nebolo možné predviesť, pričom hrozilo pokračovanie v trestnej činnosti, z ktorej bol obvinený.

Podľa § 72 ods. 1 Tr. por. rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o

a/ vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby; za rozhodnutie o nevzatí do väzby sa považuje aj rozhodnutie o ponechaní obvineného na slobode pri nahradení väzby,

b/ prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby,

c/ zmene dôvodov väzby obvineného,

d/ návrhu na predĺženie lehoty väzby obvineného,

e/ ponechaní obvineného vo väzbe,

f/ prepustení zatknutého obvineného na slobodu; za takéto rozhodnutie sa považuje aj rozhodnutie o ponechaní obvineného na slobode pri nahradení väzby.

Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je

pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť.

Vzhľadom k týmto ustanoveniam účinným od 1. februára 2009, podľa ktorých rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky a na rozdiel od právnej úpravy platnej do 1. februára 2009, dokedy podľa § 72 ods. 2, veta štvrtá Tr. por. o ďalšom trvaní väzby, zmene dôvodov väzby, návrhu na predĺženie lehoty väzby alebo žiadosti obvineného o prepustenie z väzby možno rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí, ak zo žiadostí nevyplývajú také skutočnosti, na ktoré treba obvineného vypočuť na verejnom zasadnutí, alebo ak obvinený v žiadosti o prepustenie z väzby výslovne nepožiadal o výsluch a zároveň neuviedol nové skutočnosti súdu skôr neznáme, ktoré sú významné na rozhodnutie, nebolo nevyhnutné pred konaním o sťažnosti obžalovaného N. P. vypočuť za účasti obhajcu a prokurátora pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, pretože rozhodnutie o sťažnosti (opravnom prostriedku) proti rozhodnutiu o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby nie je vymenované v ustanovení § 72 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však v snahe, pre tento nedostatok Trestného poriadku, neukrátiť obžalovaného N. P. o jeho práva a so zreteľom na požiadavku striktného dodržiavania práv obvineného, ku ktorým patrí nepochybne i právo vyjadriť sa k rozhodovaniu o jeho väzbe, podávať návrhy a opravné prostriedky, zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a uložil mu, aby vypočul obžalovaného N. P. k jeho návrhu o ponúknutej kaucii a následne rozhodol komplexne o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 12. februára 2009

JUDr. Jozef K a n d e r a, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Paluda

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková